ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
98/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 26.11.2024 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο «MEGA», ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΑΛΤΕΡ EGO MEDIA ΑΕ», αναφορικά με διατάξεις που αφορούν: την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών (λόγω προβολής σεξουαλικών σκηνών και σκηνών κατάχρησης ουσιών), την εκφορά ευπρεπούς λεξιλογίου, την αντιστοιχία της σήμανσης στο περιεχόμενο του προγράμματος (και της ειδικής λεκτικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου) στη διάρκεια επεισοδίων της ελληνικής σειράς με τον τίτλο «Milky Way», τα οποία μεταδόθηκαν από τον ως άνω τηλεοπτικό σταθμό στις 2, 9, 16 Νοεμβρίου και 7 Δεκεμβρίου 2023. Η υπόθεση εξετάζεται ύστερα από τις με αριθμό πρωτοκόλλου 5470, 5505, 5510/27.10.2023, 5800, 5808, 5809, 5812/13.11.2023, 5888/15.11.2023, 5929/17.11.2023, 6082/24.11.2023, 6402/12.12.2023, 73/8.1.2024 καταγγελίες πολιτών και την με αριθμό πρωτοκόλλου 5795/13.11.2023 καταγγελία του πολιτικού κόμματος «Νίκη».

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 240/22.11.2023, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Κατερίνα Κοντοπούλου και στην ειδική

επιστήμονα-νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1252/ΕΣ/22.12.2023 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 644/ΕΣ/16.4.2024 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον τηλεοπτικό σταθμό ως άνω εταιρείας, παρέστη η πληρεξούσια δικηγόρος της Σπυριδούλα Καλογήρου. Ερωτηθείσα από την Πρόεδρο, η Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς της. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να της παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 8.1.2025, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 74/8.1.2025 υπόμνημά του.

Την 3.6.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόν το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικώς και στη συνέχεια αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Νομικό μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων σε

περιπτώσεις παραβάσεων. «Ο άμεσος έλεγχος του κράτους… έχει ως σκοπό… την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας».

2. Κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος: «Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους».

3. Στο άρθρο 2 παρ. 3 εδ. β΄ του Ν. 4173/2013 (που τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/29.4.2015 που επανιδρύει την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995) ορίζεται ότι: «Οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες που παρέχει η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. πρέπει να ανταποκρίνονται στην ποιοτική στάθμη που επιβάλλουν η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και να σέβονται ιδίως την αξία του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας».

4. Κατά το άρθρο 24 παρ. 1 εδ. δ΄ του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (που έχει νομική ισχύ επί τη βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρθρο 6 της ΣΕΕ): «Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού».

5. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (Ν. 2462/1997) στο άρθρο 24 παρ. 1 αυτού ορίζει: «Κάθε παιδί, χωρίς διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας ή γέννησης, έχει δικαίωμα, έναντι της οικογένειάς του, της κοινωνίας και του κράτους στα μέτρα προστασίας που απαιτεί η θέση του ως ανηλίκου».

6. Ο Ν. 2101/1992, που κυρώνει τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού[1] ορίζει στο άρθρο 3 παρ. 1: «Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού». Στο άρθρο 17 του ανωτέρω νόμου μνημονεύονται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ορίζοντας στην περ. ε΄: «τα

[1] Παιδί θεωρείται κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των 18 ετών, εκτός αν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία (άρ. 1 Ν. 2101/1992).

συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του…».

7. Σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: «Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων που ενδέχεται να είναι επιβλαβείς για τη σωματική, ψυχική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, παρέχονται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι, υπό κανονικές συνθήκες, οι ανήλικοι δεν θα τις ακούν ούτε θα τις βλέπουν. Ενδεδειγμένα μέτρα αποτελούν, ιδίως, η σήμανση των προγραμμάτων, η επιλογή της ώρας μετάδοσής τους, η χρήση προσωπικών αριθμών αναγνώρισης (κωδικών PIN), τα μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας ή άλλα τεχνικά μέτρα, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Το πλέον επιβλαβές περιεχόμενο, όπως είναι η αδικαιολόγητη βία και η πορνογραφία, υπόκειται στα αυστηρότερα μέτρα».

Το άρθρο 9 παρ. 3 του ίδιου νόμου ορίζει: «Όλα τα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των επαναλήψεων, εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων, των μηνυμάτων τηλεπώλησης και των δελτίων ειδήσεων, κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με τον βαθμό της δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενό τους στην προσωπικότητα και στη σωματική, ψυχική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Σε κάθε κατηγορία αντιστοιχεί ένα ειδικό οπτικό σύμβολο ή ηχητικό σήμα, το οποίο μεταδίδεται σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Επίσης, το ειδικό οπτικό σύμβολο αναγράφεται υποχρεωτικά δίπλα στον τίτλο των τηλεοπτικών προγραμμάτων σε κάθε δημοσίευση ή καταχώριση των προγραμμάτων αυτών στα έντυπα και στους ηλεκτρονικούς οδηγούς προγραμμάτων (EPG) και μεταδίδεται σε όλη τη διάρκεια των μηνυμάτων για την ανακοίνωση του προγράμματος (τρέιλερ)».

Κατά την παρ. 4 του ως άνω άρθρου: «Η υπ' αριθμ. 106/12.6.2019 απόφαση του Υφυπουργού Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης "Κατάταξη και σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων" (Β΄ 2300) εξακολουθεί να ισχύει, εφαρμοζομένου του άρθρου 7 αυτής και για τις μη γραμμικές οπτικοακουστικές υπηρεσίες».

8. Ο Κανονισμός 2/1991 του Ε.Σ.Ρ.[2] περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων (ο οποίος, σύμφωνα με το πρακτικό συνεδριάσεως και γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας με αριθμό 49/2003, καταργείται μόνο κατά το μέρος που αφορά σε

[2] Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού 2/1991, οι κανόνες του κώδικα αυτού ισχύουν για τη δημόσια και την ιδιωτική ραδιοφωνία και τηλεόραση.

ειδησεογραφικές και ενημερωτικές εκπομπές, ενώ κατά το μέρος που αφορά στα λοιπά ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του σχετικού κώδικα δεοντολογίας και ο οποίος -Κανονισμός 2/1991- εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση γιατί η εκπομπή-ελληνική σειρά- έφερε ψυχαγωγικό χαρακτήρα) στο άρθρο 9 παρ. 1 αυτού ορίζει: «Η προαγγελία και η παρουσίαση οποιασδήποτε μη ειδησεογραφικής εκπομπής πρέπει να σταθμίζει την αρνητική επιρροή που μπορεί η εκπομπή να ασκήσει στους ανήλικους αν προβληθεί σε χρόνο που συνηθίζουν να παρακολουθούν ανήλικοι».

Κατά την παρ. 3 του αυτού άρθρου: «Οι εκπομπές δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας. Η διάταξη αυτή ισχύει και για προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέσα ότι στην περιοχή μεταδόσεως οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές»[3].

Κατά το άρθρο 2 παρ. 5 του ως άνω Κανονισμού: «Πρέπει να τηρούνται οι γενικά παραδεκτοί κανόνες της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και τη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο που η τηλεόραση είναι πιθανό να παρακολουθείται από ανηλίκους».

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Κανονισμού 2/1991 του Ε.Σ.Ρ.: «Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση σκηνών σεξουαλικού σαδισμού ή μαζοχισμού ή άλλων σεξουαλικών διαστροφών. Η παρουσίαση σκηνών οποιουδήποτε άλλου συνδυασμού σεξουαλικών και βίαιων σκηνών επιτρέπεται μόνο στο ελάχιστο μέτρο που αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για δραματικούς ή εκπαιδευτικούς λόγους. Κατά την παρ. 4 του ως άνω άρθρου: «Δεν επιτρέπονται εκπομπές που αποσκοπούν ή έχουν ως αποτέλεσμα την ενθάρρυνση ή πρόκληση ακραίας αντικοινωνικής συμπεριφοράς που περιέχει την τέλεση βίαιων εγκλημάτων ή την κατάχρηση ναρκωτικών ή οινοπνεύματος».

[3] Η ισχύς του Κανονισμού 2/1991 του Ε.Σ.Ρ. «περί ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων» επιβεβαιώνεται από διάφορες αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας (ενδεικτικά ΣτΕ 2129/2009, 568/2011, 570/2011, 4784/2012, 2900/2014, 1798/2015, 503/2016).

9. Η Υπόδειξη 1/14.10.2014 του Ε.Σ.Ρ. στο σημ. Γ΄ παρ. 2 αναφέρει «επιπλέον, όμως, το περιεχόμενο των προγραμμάτων, ο τρόπος και τα μέσα που αυτά προβάλλονται στο κοινό, καθώς και η στάση και η εκφορά λόγου των προσώπων που τα παρουσιάζουν δεν πρέπει να προκαλούν βλάβη στην ηθική, σωματική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων».

10. Η Υπουργική Απόφαση 106/12.6.2019 για την κατάταξη και σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων ορίζει στο άρθρο 1 εδ. α΄: «Όλα τα τηλεοπτικά προγράμματα εκτός των διαφημιστικών μηνυμάτων(τηλεοπτικών διαφημίσεων) και των μηνυμάτων τηλεπώλησης, όπως αυτά ορίζονται στις περ. θ΄ και ιβ΄ του άρθρου 2 του π.δ. 109/2010 αντίστοιχα, κατατάσσονται σε πέντε (5) κατηγορίες, ανάλογα με το βαθμό δυσμενούς επίδρασης που μπορεί να έχει το περιεχόμενο τους στην προσωπικότητα και στην εν γένει σωματική, ηθική, πνευματική και ψυχική ανάπτυξη των ανηλίκων (προσώπων ηλικίας έως 18 ετών)». Κατά το άρθρο 2 παρ. 1 εδ. β΄ της ως άνω Υπουργικής Απόφασης: «Βασικό κριτήριο για την επιλογή της προσήκουσας σήμανσης αποτελεί η ύπαρξη αντιστοιχίας μεταξύ περιεχομένου προγράμματος και ώρας μετάδοσης του σε συνδυασμό με την πιθανή παρακολούθηση αυτού από ανηλίκους».

11. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 της Υ.Α. 106/12.6.2019: «Σε κάθε κατηγορία κατάταξης των τηλεοπτικών προγραμμάτων αντιστοιχεί το καθοριζόμενο με την παρούσα απόφαση οπτικό σύμβολο που συναρτάται με την ηλικία των τηλεθεατών. Το κάθε σύμβολο μεταδίδεται σε εμφανές σημείο της οθόνης, σε μέγεθος, ένταση και διάρκεια που καθιστά δυνατό τον εντοπισμό του από το μέσο τηλεθεατή». Η παρ. 2 του άρθρου 4 ορίζει: «Για την πληρέστερη προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών προβλέπεται και ειδική λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου των προγραμμάτων ανάλογα με τη βλάβη που αυτό μπορεί να προκαλέσει στους ανηλίκους (π.χ. σκηνές βίας, σεξουαλικές σκηνές, χρήσης ουσιών και σκηνές απρεπούς εκφοράς λόγου). Η λεκτική σήμανση εμφανίζεται κάτω από το οπτικό σύμβολο κατάταξης τω τηλεοπτικών προγραμμάτων».

Ακολουθούν πίνακες που επεξηγούν τα οπτικά σύμβολα και την ειδική λεκτική σήμανση περιεχομένου των προγραμμάτων:

Πίνακας Ι: όλες οι κατηγορίες κατάταξης των τηλεοπτικών προγραμμάτων έχουν χρώμα τετραγώνου πλαισίου μαύρο, κύκλου λευκό και χρώμα χαρακτήρων ή αριθμών

μαύρο: 1η κατηγορία (Κ), 2η κατηγορία (8), 3η κατηγορία (12), 4η κατηγορία(16), 5η κατηγορία (18).

Πίνακας ΙΙ: Ούτω, η επεξήγηση του συμβόλου 16: κατάλληλο για άνω των 16 ετών. Η επεξήγηση του συμβόλου 18: κατάλληλο για άνω των 18 ετών.

Πίνακας ΙΙΙ: διάρκεια του οπτικού συμβόλου σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος.

Πίνακας V: Η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης:

4η) Η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης για τους ανήλικους άνω των 16 ετών είναι μετά τις 22.00΄ έως τις 06.00΄.

5η) Η επιτρεπόμενη ώρα μετάδοσης για τους ανήλικους άνω των 18 ετών είναι μετά τις 00.00΄ έως τις 06.00΄.

Πίνακας VIII: η ειδική λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου των τηλεοπτικών προγραμμάτων αφορά ανήλικους άνω των 12 ετών (3η κατηγορία).

12. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 της Υ.Α. 106/12.6.2019: «Ειδικά για τις ενημερωτικές εν γένει εκπομπές, καθώς και τις ψυχαγωγικές εκπομπές, η κατάταξη και η αντίστοιχη σήμανση μπορεί να είναι διαφορετική για ορισμένα τμήματα ή σκηνές των προγραμμάτων αυτών. Σε κάθε περίπτωση, εκτός από την εμφάνιση του οπτικού συμβόλου ο παρουσιαστής των εκπομπών οφείλει να ενημερώνει το κοινό τουλάχιστον τρία λεπτά (3`) πριν από τη μετάδοση τμημάτων ή σκηνών της εκπομπής που αντιστοιχούν στις κατηγορίες προγράμματος κατάλληλων για παιδιά άνω των 12, 16 και 18 ετών. Η ειδοποίηση αυτή [πρέπει να] προηγείται της μετάδοσης των επίμαχων σκηνών ή τμημάτων της εκπομπής, να διαχωρίζεται από αυτή, να διατυπώνεται με τρόπο σαφή, κατάλληλο και ειδικό ως προς το περιεχόμενο των συγκεκριμένων σκηνών, να αιτιολογείται η ανάγκη μετάδοσης των σκηνών αυτών και να υπάρχει προτροπή προς τους γονείς να απομακρύνουν τα παιδιά από την οθόνη.

13. Η Υπόδειξη 1/14.10.2014 του Ε.Σ.Ρ. στο σημείο Α΄ παρ. 1 αναφέρει ότι «η σήμανση των προγραμμάτων πρέπει να συναρτάται άμεσα με το περιεχόμενό τους, ώστε τα προγράμματα που μεταδίδονται σε ώρες που παρακολουθούν τηλεόραση ανήλικοι να μην ασκούν δυσμενή επίδραση στην πνευματική, ηθική ή σωματική τους ανάπτυξη». Στο σημείο Α΄ παρ. 4 της ως άνω Υπόδειξης ορίζεται ότι «σε περίπτωση που το τμήμα μίας εκπομπής έχει διαφορετική σήμανση από την υπόλοιπη, εύλογο είναι, εφόσον υπάρχει δυνατότητα, εκτός από την εμφάνιση του συμβόλου, να υπάρχει και προφορική ενημέρωση του τηλεοπτικού κοινού πριν από τη μετάδοση των τμημάτων αυτών από τον παρουσιαστή της εκπομπής».

14. Η Οδηγία 1/2023 του Ε.Σ.Ρ. για τη σήμανση των οπτικοακουστικών προγραμμάτων που μεταδίδονται από παρόχους υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και την προστασία των ανηλίκων επισημαίνει στο σημείο 3 ότι η σήμανση των προγραμμάτων συνίσταται: α) στην ηλικιακή ταξινόμηση των προγραμμάτων, με την υποχρεωτική εμφάνιση του σχετικού οπτικού συμβόλου (Κ, 8, 12, 16, 18) στην οθόνη καθ' όλη τη διάρκεια της μετάδοσής τους και β) στην ειδική λεκτική σήμανση που προσδιορίζει το είδος του περιεχομένου των προγραμμάτων ανάλογα με την βλάβη που αυτό μπορεί να προκαλέσει στους ανηλίκους (σκηνές βίας, σεξουαλικές σκηνές, σκηνές χρήσης ουσιών, σκηνές με απρεπή εκφορά λόγου), η οποία λεκτική σήμανση πρέπει να εμφανίζεται σε προγράμματα κατάλληλα για ανηλίκους άνω των δώδεκα (12) ετών και να προβάλλεται στην έναρξη και μετά από κάθε διακοπή του προγράμματος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία και γ) στην εμφάνιση της επεξήγησης του ανωτέρω υπό α΄ οπτικού συμβόλου και της ανωτέρω υπό β΄ ειδικής λεκτικής σήμανσης για την προβλεπόμενη στην ισχύουσα νομοθεσία διάρκεια.

15. Τέλος, κατά τα στοιχεία β΄ και ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Οι ανήλικοι τηλεθεατές, λόγω της μη αναπτυγμένης κρίσης τους, της συναισθηματικής ανωριμότητας τους και του ιδιαίτερα ευαίσθητου ψυχικού τους κόσμου, επηρεάζονται βαθιά, κατά κοινή πείρα, από τα μηνύματα και τις εικόνες που προβάλλονται από την τηλεόραση. Η επιρροή αυτή μπορεί μακροπρόθεσμα να μεταβάλει τους κανόνες και τις αξίες μιας κοινωνίας καθώς μεταβάλλεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτός ο κοινωνικός περίγυρος. Η τηλεόραση συνδημιουργεί τις καθημερινές συνθήκες της γνωστικής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ανηλίκων, καθώς αυτή προϋπάρχει στο περιβάλλον στο οποίο οι ανήλικοι αναπτύσσονται με αποτέλεσμα να συνδέονται μαζί της από νωρίς (ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ που αφορούν προστασία ανηλίκων 147/2017, 3793/2015,

1668/2015, 1177/2015, 1259/2015, 388/2020, 1866/2021 κ.ά.). Οι διατάξεις που αφορούν στην προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου (ΣτΕ 2572/2015), ο δε κίνδυνος προκλήσεως βλάβης στους ανηλίκους είναι δυνατόν να προκύπτει από το όλο περιεχόμενο μιας εκπομπής (ΣτΕ 495/2015, 3208/2014, 4407/2013). Κατά την ΣτΕ 124/2020 δεν χρήζει εξειδίκευσης η βλάβη της ηθικής ανάπτυξης των ανηλίκων.

Ενδεικτικά: «*…Η τηλεόραση, όπως και τα άλλα ΜΜΕ, επηρεάζει μακροπρόθεσμα όχι μόνο τα άτομα αλλά και τον πολιτισμό, το πεδίο της γνώσης, τους κανόνες και τις αξίες της κοινωνίας, διότι προσφέρει μια σειρά από εικόνες, ιδέες και εκτιμήσεις με βάση τις οποίες τα μέλη του κοινού μπορούν να επιλέξουν και να διαμορφώσουν τις δικές τους στάσεις…Κοντολογίς τα ΜΜΕ μακροπρόθεσμα μεταβάλλουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τους άλλους και τον κοινωνικό περίγυρο…*»[4]. «*…Τα μέσα επικοινωνίας εμπλέκονται στην ψυχική και την κοινωνική μας πραγματικότητα όχι μόνο εξαιτίας των περιεχομένων τους, δηλαδή εξαιτίας των στερεοτύπων που ανακυκλώνουν, της αποσπασματικής ή παραπλανητικής γνώσης που διαδίδουν αλλά και ως αντικείμενα που σιωπηρά και σταδιακά μετατρέπονται σε προεκτάσεις του εαυτού μας…*»[5].

β) Η σήμανση των τηλεοπτικών προγραμμάτων, η οποία επιλέγεται από εσωτερική επιτροπή των παρόχων οπτικοακουστικών μέσων, οφείλει να βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με το περιεχόμενο τους και την ώρα μετάδοσης τους ώστε να μειωθεί κατά το δυνατόν η δυσμενής επίδραση τους στην ηθική, πνευματική και ψυχική ανάπτυξη των ανηλίκων τηλεθεατών. Η επιλογή της προσήκουσας σήμανσης από τους παρόχους είναι αναγκαία για την ενημέρωση των γονέων για το βλαπτικό ή μη περιεχόμενο των μεταδιδόμενων προγραμμάτων και την άσκηση του γονεϊκού ελέγχου ως μέρους της ευθύνης που εκείνοι φέρουν για την καταλληλότητα των παρακολουθούμενων από τους ανήλικους προγραμμάτων (ΣτΕ 1815/2014). Κατά την ΣτΕ 4238/2015 υπάρχει απόλυτη υποχρέωση σήμανσης των προγραμμάτων καθώς αυτή απαιτείται σε κάθε περίπτωση για την άσκηση του γονικού ελέγχου. Κατά την ΣτΕ 2016/2017 «*η μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων τα οποία ενδέχεται να έχουν*

[4] Στέλιος Παπαθανασόπουλος(Καθηγητής Επικοινωνίας και ΜΜΕ Πανεπιστημίου Αθηνών): «Το τέλος της παιδικής αθωότητας», ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας με θέμα «Παιδιά και ΜΜΕ: Οι ανήλικοι στον κόσμο της επικοινωνίας», Αθήνα 2008, σελ. 17 επόμ.

[5] Μπετίνα Ντάβου(Καθηγήτρια Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών): «Συζητώντας για το παιδί και την τηλεόραση», ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας με θέμα «Παιδιά και ΜΜΕ: Οι ανήλικοι στον κόσμο της επικοινωνίας», Αθήνα 2008, σελ. 23 επόμ.

δυσμενή επίδραση στην προσωπικότητα και στην εν γένει ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων είναι επιτρεπτή εφόσον, όχι μόνο προβάλλονται κατά τις καθοριζόμενες στις διατάξεις της εν λόγω Υ.Α. ώρες, αλλά φέρουν και την προσήκουσα, κατά τις ίδιες διατάξεις, σήμανση(ΣτΕ 619/2010, 3412/2011, 3011/2012, 363/2015)».

ΙΙ. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης εταιρείας (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

α) Το πρώτο επεισόδιο της ελληνικής σειράς «Milky Way» μεταδόθηκε από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό Mega στις 2.11.2023 (ημέρα Πέμπτη), ώρα 23.15΄ φέροντας σήμανση 4ης κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών) και επιλογή ειδικού υποτιτλισμού προσβασιμότητας (CC).

Σύμφωνα με την υπόθεση της τηλεοπτικής σειράς 8 επεισοδίων με τον τίτλο «Milky Way» (Γαλαξίας) η οποία μεταδόθηκε από τον σταθμό Mega σε εβδομαδιαία βάση με σήμανση 4ης κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών), πρόκειται για έργο τέχνης[6] που προσπαθεί να προσεγγίσει το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση του σώματος, τη σεξουαλική ταυτότητα και τα έμφυλα στερεότυπα στα πλαίσια της ελληνικής

[6] Κατά την ΣτΕ 3490/2006, σκέψη 4 *«Επειδή, η προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 του Συντάγματος, που κατοχυρώνει την ελευθερία της τέχνης, αναφέρεται σε κάθε καλλιτεχνική δημιουργία. Όταν, όμως, μία καλλιτεχνική δημιουργία ή ένα έργο τέχνης (όπως είναι, μεταξύ άλλων, και μία κινηματογραφική ταινία ή μία τηλεοπτική ταινία που μεταδίδεται σε σειρές) μεταδίδονται από την τηλεόραση ή την ραδιοφωνία, τότε, σε σχέση με την ελευθερία της συγκεκριμένης καλλιτεχνικής δημιουργίας, εφαρμόζεται εκτός από το άρθρο 16 παρ. 1 και το ειδικότερο άρθρο 15 παρ. 2, στα πλαίσια της πρακτικής εναρμόνισης συνταγματικών διατάξεων, που ρυθμίζουν από διαφορετικές σκοπιές το αυτό θέμα. Η κατοχύρωση της ελευθερίας της καλλιτεχνικής δημιουργίας, στην περίπτωση αυτή, εξακολουθεί μεν να ισχύει (διότι η διάταξη του άρθρου 16 παρ. 1 είναι διάταξη γενικής εμβελείας), αλλά δεν είναι πλέον ανεπιφύλακτη, όπως τούτο ισχύει στις λοιπές περιπτώσεις, διότι υπόκειται περαιτέρω στο ειδικό καθεστώς και στους περιορισμούς, που επιβάλλουν οι διατάξεις του τελευταίου αυτού συνταγματικού άρθρου (15 παρ. 2), το οποίο θέτει τα πλαίσια της λειτουργίας της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως (κρατικής και ιδιωτικής), που υπόκειται στον κρατικό έλεγχο και διέπεται από το καθεστώς της προηγουμένης αδείας, η λειτουργία δε της οποίας εξυπηρετεί συγκεκριμένου σκοπούς δημοσίου συμφέροντος. Ειδικότερα, όταν μεταδίδονται σε ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές έργα τέχνης, τα έργα αυτά πρέπει, κατ΄ αρχήν, να επιδιώκεται να έχουν όσο το δυνατόν υψηλότερη ποιοτική στάθμη, έτσι ώστε να συντελούν στην πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και όχι στην υποβάθμισή της. Πρέπει, επίσης να σέβονται και να προστατεύουν την πρωταρχική αξία που κατοχυρώνει η συνταγματική τάξη της χώρας, που είναι ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου (απαγορεύονται δηλαδή σκηνές που εξευτελίζουν και απαξιώνουν ανθρώπινες υπάρξεις). Τέλος, οι σχετικές εκπομπές πρέπει να τηρούν τα όρια, που επιβάλλει η ανάγκη προστασίας της νεότητας (π.χ. με την σήμανση ορισμένων εκπομπών ως ακαταλλήλων και με την μετάδοσή τους σε ορισμένες ώρες μετάδοσης). Μέσα στα πλαίσια αυτά, εξακολουθεί να ισχύει και στην ραδιοφωνία και τηλεόραση ο κανόνας της ελευθερίας των έργων τέχνης και δεν μπορούν να επιβληθούν άλλοι επιπρόσθετοι περιορισμοί και απαγορεύσεις στα έργα αυτά.».

επαρχίας, της επιρροής της ορθόδοξης εκκλησίας και με ήρωες εφήβους που επιθυμούν να αλλάξουν τη ζωή τους και να πραγματοποιήσουν τα όνειρα τους.

Κεντρική ηρωίδα είναι η Μαρία 17 ετών, μαθήτρια Λυκείου, που επιθυμεί να γίνει χορεύτρια μακριά από το κλειστό περιβάλλον της επαρχιακής πόλης στην οποία ζει με τους γονείς (Γιώργος και Ελένη) και τη γιαγιά της (Μαρώ). Η Μαρία διατηρεί ερωτική σχέση με τον Τάσο (ενήλικος) ο οποίος εργάζεται σε βενζινάδικο, του αρέσει η πυγμαχία και δεν έχει καμία επιθυμία να φύγει από την πόλη του.

Φίλες και συμμαθήτριες της Μαρίας είναι η Αθηνά, η Σία, η Βίρνα και η Κάτε: στα πέντε κορίτσια αρέσει ο χορός και προετοιμάζουν χορογραφίες τις οποίες καταγράφουν στα κινητά τους με σκοπό στο μέλλον να συμμετέχουν στα χορευτικά της τραγουδίστριας Ελένης Φουρέιρα.

Κεντρικός ήρωας και συμμαθητής της Μαρίας είναι ο Ιωσήφ (Τζο) ο οποίος έχει εγκατασταθεί πρόσφατα στην πόλη, διαμένει στο σπίτι του πατέρα του μετά από απόφαση της μητέρας του η οποία επιθυμεί να αναπτύξουν πιο στενή σχέση πατέρας και γιος. Ο Τζο έχει ιδιαίτερη εμφάνιση (ιδιόρρυθμο κούρεμα, σκουλαρίκια, βαμμένα νύχια), απροσδιόριστη σεξουαλική ταυτότητα[7] και φαίνεται απομονωμένος από τους συμμαθητές του.

Το επεισόδιο ξεκινά με τη Μαρία που κάνει ποδήλατο και σκέφτεται «*Βαριέμαι τα πάντα σε αυτή τη γαμημένη πόλη, βαριέμαι τα δέντρα…τα σπίτια…το αργό internet…Βαριέμαι που αυτή η γαμημένη πόλη είναι πιο απομονωμένη και από τη γαμημένη Φινλανδία…, βαριέμαι το σχολείο, τους συμμαθητές μου. Δεν βαριέμαι τη Αθηνά, τη Σία, τη Βίρνα, την Κάτε…, βαριέμαι κυρίως τα αγόρια, τα αμάνικα που φορούν μέσα στο καταχείμωνο».*

Στο σχολείο ο καθηγητής ρωτά τα παιδιά τι θέλουν να σπουδάσουν. Ο Τζο, για να προκαλέσει και να εντυπωσιάσει, απαντά πως θα φωτογραφίζει τις πατούσες του και θα πουλάει τις φωτογραφίες στον Onlyfans[8] και στο Finsta[9], θα κάνει follow σε

[7] Στο επεισόδιο της 16.11.2023, σε συζήτηση που γίνεται μεταξύ του Τζο και της Μαρίας για την επιρροή που θα έχει στην ίδια και στους οικείους της η απόφαση της να γεννήσει ή όχι το παιδί στο οποίο είναι έγκυος, ο Τζο αναφέρει πως και αυτόν επηρεάζει η απόφαση της Μαρίας καθώς :«*Μπορεί να ήθελα να σου ζητήσω να γίνεις το κορίτσι μου. Ή μπορεί να ήθελα να ζητήσω από τον Τάσο να γίνει το αγόρι μου…»*: η φράση αυτή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η σεξουαλική ταυτότητα του Τζο είναι ρευστή ή ότι δεν αποδέχεται τις παραδοσιακές έννοιες των φύλων.

[8] Onlyfans: συνδρομητική υπηρεσία περιεχομένου στο διαδίκτυο. Οι δημιουργοί περιεχομένου κερδίζουν χρήματα από χρήστες που εγγράφονται στο περιεχόμενο τους. Η υπηρεσία είναι δημοφιλής και συνήθως συνδέεται με πορνογραφικό περιεχόμενο, αλλά φιλοξενεί και άλλα είδη περιεχομένου (el.wikipedia.org).

διάφορους κυρίους και θα χρεώνει μερικά πενηντάρικα για να δούνε τα πατουσάκια του.

Η Μαρία με τις φίλες της κάνουν πρόβα σε χορογραφία που προσπαθούν να τελειοποιήσουν και να αναρτήσουν στο Instagram με σκοπό να γίνουν γνωστές. Επειδή δεν τους αρέσει το αποτέλεσμα των προσπαθειών τους, θυμώνουν και μιλούν με ένταση μεταξύ τους χρησιμοποιώντας μη κόσμιες εκφράσεις. Η Μαρία λέγει «*Χέστε ρε κορίτσια…τα μάγουλα μου είναι έτοιμα να εκραγούν ρε μαλάκα»*. Οι άλλες κοπέλες λένε «*Cringy είσαι εσύ που ανεβάζεις story το γκόμενο σου», «Εγώ τουλάχιστον έχω γκόμενο», «Ότι δεν μπορώ εγώ να έχω γκόμενο; Θέλεις να ρωτήσεις όλους εδώ αν θέλουν να με πηδήξουν;»*. Παρέα αγοριών δηλώνει εν χορώ «*Εννοείται!*». Η ένταση μεταξύ των κοριτσιών συνεχίζεται «*Αγάπη μου είμαι σίγουρη πως όλοι θέλουν να σε πηδήξουν, απλά δεν θέλουν τίποτα άλλο από σένα», «είσαι σίγουρη; Γιατί προφανώς κι εσύ θα ήθελες να με πηδήξεις, ατύχησες όμως …, αν ήταν να κάνω την αμαρτία θα την έκανα με την Κάτε που είναι και της εκκλησίας και θα είχε ενοχές. Ωραίο, ελληνικό, χριστιανορθόδοξο».* Οι φίλες γελούν και πειράζονται μεταξύ τους.

Έρχεται ο Τάσος, ο σύντροφος της Μαρίας, οι φίλες λένε «*μην περιμένει το γκομενάκι*», την αποχαιρετούν σηκώνοντας το μεσαίο δάχτυλο. Η Μαρία περιγράφει πώς γνώρισε και ερωτεύτηκε τον Τάσο, τον παρομοιάζει με τον Ηρακλή και τον Απόλλωνα.

Στις 23.24΄ μεταδίδεται ερωτική σκηνή στο τροχόσπιτο του Τάσου. Το πλάνο είναι μακρινό και μισοσκότεινο, φαίνεται το άνω μέρος του κορμού της Μαρίας καλυμμένο από τα μαλλιά της, ακούγονται ερωτικοί ήχοι. Μετά η Μαρία, κοιτάζοντας τον ουρανό, μιλά στον Τάσο για την προέλευση της λέξης «γαλαξίας», ο Τάσος δηλώνει πως θα ήθελε να γίνει «μπάτσος» γιατί «*μπορείς να σκοτώσεις όποιον θέλεις και θα είναι σαν να μην σε έχει δει κανείς»*. Μεταδίδεται η χαρακτηριστική σκηνή της σειράς: η Μαρία βγάζει το κεφάλι της από το παράθυρο αυτοκινήτου, απολαμβάνει χαμογελώντας τον αέρα και την ελευθερία που νιώθει.

Στις 23.30΄ ο Τζο διαπληκτίζεται με δύο άγνωστους άντρες που τον κτυπούν. Ο Τζο απαιτεί από τους άντρες επιστροφή χρημάτων. Συνάγεται πως πρόκειται για διαφωνία σχετικά με αγορά ποσότητας ναρκωτικής ουσίας (χασίς/χόρτο). Ακούγονται οι

[9] Finsta: δεύτερος λογαριασμός χρήστη στο Instagram (fake+Instagram=Finsta) όπου ο χρήστης επιλέγει ψευδώνυμο και απευθύνεται σε πολύ στενό κύκλο ακολούθων.

διάλογοι «*Το χόρτο ήταν σκατά και θέλω τα λεφτά μου πίσω», «Το χόρτο ήταν γαμάτο και θα πάρεις τα αρχίδια μας», «Μη με ακουμπάς ρε μαλάκα», «άντε γαμήσου», «αφήστε με ρε μαλάκες, α γαμηθείτε ρε»*. Εμφανίζεται η Μαρία που παρακολουθεί τη σκηνή και προσπαθεί να βοηθήσει τον Τζο. Ο Τζο λέει «*Θα τους γαμήσω τους καργιόληδες»,* η Μαρία απαντά «*Καλά, τους γαμάς αργότερα, τρέχει αίμα από τη μύτη σου»*. Οι δύο έφηβοι συζητούν για τα όνειρα τους. Η Μαρία μιλά στον Τζο για την επιθυμία της να ασχοληθεί με το χορό. Ο Τζο επιθυμεί να φύγει από την πόλη και να πάει στο Βερολίνο να μαζέψει χρήματα.

Η Μαρία επιστρέφει στο σπίτι της. Ο πατέρας και η γιαγιά της την υποδέχονται τρυφερά, η μητέρα της είναι πιο αυστηρή. Η γιαγιά της μονολογεί λέγοντας πως πέρασαν οι εποχές που δέρναν τις γυναίκες κι εκείνες έλεγαν «ευχαριστώ». Στο σπίτι του Τζο, ο πατέρας του ζητά τη βοήθεια του για να ταΐσει και ποτίσει τα άλογα που συντηρεί.

Στις 00.13΄ η Μαρία νιώθει αδιαθεσία και κάνει εμετό. Οι φίλες αναρωτιούνται τι συμβαίνει και αν πρόκειται για εγκυμοσύνη. Η συζήτηση περιστρέφεται στη μη σταθερή χρήση προφυλακτικών από τον Τάσο κατά την ερωτική πράξη και στο μεγάλο κόστος αυτών. Οι φίλες προτείνουν στη Μαρία την αγορά τεστ εγκυμοσύνης από φαρμακείο, αφού αποτυγχάνει η προσπάθεια τους για δημιουργία αυτοσχέδιου τεστ εγκυμοσύνης την παρασκευή του οποίου είδαν στο youtube.

Η Μαρία βρίσκεται στο αυτοκίνητο με τον πατέρα της Γιώργο ο οποίος ήταν κάποτε εναερίτης, μετά όμως από ένα ατύχημα, τραυματίστηκε και έχασε τη δουλειά του. Η Μαρία σκέφτεται «*Δεν ήταν πάντα βαρετός, ήταν σκληρός καριόλης, ήταν εναερίτης, τον φανταζόμουν να πετάει…, έπεσε όμως από ψηλά και κόντεψε να πεθάνει, έμεινε χωρίς δουλειά».*

Η Μαρία παίρνει από φαρμακείο ένα τεστ εγκυμοσύνης το οποίο χρησιμοποιεί στις τουαλέτες του σχολείου. Η διευθύντρια του σχολείου το ανακαλύπτει και, απευθυνόμενη σε όλη την τάξη, ζητά από την κοπέλα που το έχει κάνει, να τη συναντήσει στο γραφείο της. Το επεισόδιο τελειώνει στις 00.25΄.

β) Το δεύτερο επεισόδιο της ελληνικής σειράς «Milky Way» μεταδόθηκε από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό Mega στις 9.11.2023 (ημέρα Πέμπτη), ώρα 23.19΄ φέροντας σήμανση 4^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών) και επιλογή ειδικού υποτιτλισμού προσβασιμότητας (CC).

Κατά την έναρξη του επεισοδίου, μεταδίδεται μακρινή και μισοσκότεινη ερωτική σκηνή μεταξύ του Τάσου και της Μαρίας την οποία η Μαρία θυμάται συνειδητοποιώντας πως ο Τάσος δεν είχε χρησιμοποιήσει προφυλακτικό εν αγνοία της. Ο Τάσος με συνάδελφο του στο βενζινάδικο εισπνέουν γελώντας βενζίνη εμποτισμένη σε μαντίλι.

Η Μαρία απαντά στις φίλες της που πιστεύουν πως είναι έγκυος «*Με στιγματίζετε επειδή ξέρασα ή επειδή γαμιέμαι; Δεν είμαι η μόνη που γαμιέται στο σχολείο, οπότε άντε γαμηθείτε»*. Μετά πηγαίνει στο εργοστάσιο γάλακτος στο οποίο εργάζεται η μητέρα της Ελένη. Η Μαρία θυμάται με τρυφερότητα ότι η μητέρα της ήθελε να γίνει πιλότος ή αεροσυνοδός, μετά όμως γνώρισε τον πατέρα της και γέννησε τη Μαρία, οπότε δεν θα μπορούσε ποτέ να γίνει αεροσυνοδός. Από την επιθυμία της να πάει στους ουρανούς, η Ελένη τελικά βρήκε το Θεό[προσέγγισε την Εκκλησία].

Στις 23.31΄ η Μαρία επισκέπτεται τον Τάσο στο βενζινάδικο και του ανακοινώνει την εγκυμοσύνη της. Εκείνος, αιφνιδιασμένος, την ρωτά τι σκέπτεται να κάνει. Η Μαρία θυμώνει «*Με ρωτάς τι σκέφτομαι να κάνω; Δεν γίνεται να είσαι τόσο μαλάκας… Να γυρίσω το χρόνο πίσω και να ψιθυρίσω στο αυτάκι μου "Μαράκι, μην πηδηχτείς σήμερα με τον Τάσο γιατί είναι ένας εγωίσταρος μαλάκας ο οποίος θα χύσει μέσα σου κα δεν θα σου το πει. Και όταν έρθει η ώρα να κουβαλήσεις τα σκατά του, θα σε βάλει να σκεφτείς και τι να κάνεις". Γαμάτο; Γαμάτο πλάνο; Δεν περίμενα ότι θα με άφηνες τόσο μόνη μου…, είσαι μαλάκας»*. Φεύγει με το ποδήλατο της.

Στις 23.33΄ προβάλλεται σκηνή στην οποία ο Τζο βρίσκεται σε αποθηκευτικό χώρο κάνοντας σεξ με άντρα (Μπασίλ) που έχει γνωρίσει σε διαδικτυακή εφαρμογή γνωριμιών. Η σκηνή είναι αρκετά σκοτεινή και σύντομη, φαίνονται η πλάτη και ο λαιμός των αντρών, ακούγονται ερωτικοί ήχοι. Έξω από τον αποθηκευτικό χώρο, οι δύο άντρες μοιράζονται ένα τσιγάρο (μάλλον χασίς) και ανταλλάσσουν ένα φιλί. Στη συζήτηση που γίνεται μεταξύ τους, ο Μπασίλ ανακαλύπτει πως ο Τζο είναι ανήλικος [*πας σχολείο ρε μαλακιστήρι; Θα με βάλουν μέσα…, και αδελφή και ντίλερ και φυλακόβιος πάει πολύ*].

Στις 23.40΄ η Μαρία βρίσκεται σε μηχανή που οδηγεί ο Τάσος. Θυμώνει μαζί του καθώς σκέφτεται πως ο ίδιος φορά κράνος αλλά σε εκείνη δεν έχει προνοήσει να δώσει κράνος. Ο Τάσος εξομολογείται στον προπονητή του της πυγμαχίας (κόουτς) τον προβληματισμό του σχετικά με την εγκυμοσύνη της Μαρίας και εκείνος τον παροτρύνει να αναλάβει τις ευθύνες του και να τη στηρίξει. Η μητέρα της Μαρίας,

Ελένη ζητά βοήθεια από τον ιερέα της ενορίας της μιλώντας για την κόρη και τον σύζυγο της.

Στις 00.03΄ ο Τάσος ομολογεί στη Μαρία ότι πήγε στους γονείς της και τους ενημέρωσε για την εγκυμοσύνη της. Η Μαρία θυμώνει που ο Τάσος ενημέρωσε τους γονείς της εν αγνοία της «*Πώς γίνεται να είσαι τόσο μαλάκας; Να με έγραψες στα αρχίδια σου;»*. Ο Τάσος της λέει πως η γιαγιά της του ζήτησε να βγάλει τα σκουλαρίκια του, της τονίζει ότι θα την στηρίξει και θα της σταθεί. Η Μαρία μιλά με τους γονείς της, η μητέρα της θεωρεί αναγκαίο να παντρευτεί η Μαρία με τον Τάσο.

Στις 00.12΄ ο Τζο είναι στην τουαλέτα του σπιτιού του και παίρνει κάποιο χάπι (μάλλον ναρκωτικό). Μετά πηγαίνει κοντά στα άλογα ημίγυμνος κάνοντας χορευτικές κινήσεις και αγκαλιάζοντας τα.

Στις 00.29΄ η Μαρία είναι στο σχολείο, αλλά η εγκυμοσύνη της έχει γίνει γνωστή. Η φίλη της Αθηνά θυμώνει γιατί η Μαρία δεν έχει πει τίποτα για την κατάσταση της. Ακούγεται «*Ρε μαλάκα μας δουλεύεις; Σε ρωτάω τι συμβαίνει και με γράφεις στο μουνί σου;», «Τράβα και γαμήσου».* Ο καθηγητής τους τις οδηγεί στη διευθύντρια. Η διευθύντρια, γνωρίζοντας την κατάσταση της Μαρίας, προτείνει να την απαλλάξει από το μάθημα της γυμναστικής, να μείνει σπίτι και να διακόψει το σχολείο. Η Μαρία μένει άναυδη. Το επεισόδιο τελειώνει στις 00.37΄.

γ) Το τρίτο επεισόδιο της ελληνικής σειράς «Milky Way» μεταδόθηκε από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό Mega στις 16.11.2023 (ημέρα Πέμπτη), ώρα 23.16΄ φέροντας σήμανση 4^{ης} κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών) και επιλογή ειδικού υποτιτλισμού προσβασιμότητας (CC).

Κατά την έναρξη του επεισοδίου, η Μαρία με τη μητέρα και τη γιαγιά της εκκλησιάζονται. Έρχεται μήνυμα sms στο κινητό της για συνάντηση των κοριτσιών για πρόβα της χορογραφίας χωρίς να καλέσουν την Μαρία. Η Μαρία σκέφτεται «*Καριόλα!*».

Η Μαρία πηγαίνει στο χώρο της πρόβας για να αντιμετωπίσει τις φίλες της οι οποίες νιώθουν προδομένες καθώς, αφενός δεν έχουν ενημερωθεί από τη Μαρία για την εγκυμοσύνη της, αφετέρου, εάν απουσιάσει η Μαρία από το χορευτικό, δεν θα μπορέσουν να παρουσιάσουν τη χορογραφία τους ως ομάδα. Η Μαρία ζητά συγγνώμη από τα κορίτσια. Η Αθηνά, όντας πληγωμένη και θυμωμένη, απαντά κλαίγοντας «*Μας γάμησες ρε φίλε, μας γάμησες το όνειρο!... Νομίζεις θα με αφήσουν οι γονείς μου να πάω στην Αθήνα μόνη μου χωρίς εσένα; Μόνο αν ήμασταν μαζί*

υπήρχε μια ελπίδα. Θα πηγαίναμε στο μοναδικό μέρος που δεν θα ήμουν πουτάνα! Αν έφευγα μαζί σου, θα με αφήνανε… Θα μείνω εδώ για πάντα, κολλημένη σε αυτή τη γαμωπόλη κι εσύ θα έχεις τον άντρα σου και το παιδάκι σου και μπορεί ξαφνικά να αποφασίσεις ότι είσαι οκέι με αυτό. Εγώ όμως ξέρεις τι θα έχω; Τη ρετσινιά της πουτάνας!... Χεσμένη με έχεις…, ξέχνα τα όλα, την Αθήνα, τη Φουρέιρα, τη ζωή στην πόλη».

Ο Τάσος, για να αντιμετωπίσει τα έξοδα του επικείμενου γάμου του με τη Μαρία, συζητά με τον προπονητή του για έξτρα απασχόληση. Η γιαγιά δίνει στη Μαρία ένα φρέσκο αυγό να το κρατήσει χωρίς να το σπάσει με σκοπό να εξοικειωθεί η εγγονή της με τη φροντίδα του μωρού.

Στις 23.37΄ η Μαρία εξηγεί γιατί αντιμετωπίζεται η Αθηνά ως πόρνη από το περιβάλλον της: «*Κανείς δεν έχει πρόβλημα με το να κάνεις σεξ. Το πρόβλημα αρχίζει άμα σε δει κανείς να κάνεις σεξ. Η Αθηνά πριν 2 χρόνια* [δηλαδή όταν ήταν 15 ετών] *ερωτεύτηκε ένα μαλάκα. Φαινόταν καλό παιδί στην αρχή, ευγενικός, ωραίος, προικισμένος. Αλλά πολύ περήφανος για αυτό με το οποίο είχε προικισθεί και μάλλον έπρεπε να το δείξει σε όλο τον κόσμο. Δεν φαινόταν στο βίντεο, αλλά δεν πειράζει, το πήραν όλοι το μήνυμα "Ο μαλάκας έχει μεγάλο καυλί" και με μικρά γράμματα από κάτω "η Αθηνά είναι πουτάνα". Θα ήταν ο πρώτος της αλλά δεν προχώρησε το πράγμα».*

Κατά τη διάρκεια της αφήγησης της Μαρίας, προβάλλεται βίντεο στο οποίο φαίνεται όρθιος νεαρός άντρας που κρατάει κινητό τηλέφωνο (καταγράφει την πράξη) και μία κοπέλα γονατιστή στο ύψος των γεννητικών του οργάνων της οποίας το κεφάλι κινείται παλινδρομικά εκτελώντας ερωτική πράξη (στοματικό σεξ). Το πρόσωπο της κοπέλας δεν διακρίνεται ευκρινώς, συνάγεται ότι πρόκειται για την Αθηνά και ότι η κοπέλα δεν μπορεί να αντιληφθεί ότι γίνεται καταγραφή της πράξης με το κινητό. Το συγκεκριμένο βίντεο ο άντρας αναπαρήγαγε και κοινοποίησε προς τους συμμαθητές της Αθηνάς. Το αποτέλεσμα της δημοσιοποίησης του βίντεο είναι η επικρότηση της πράξης για τον άντρα(τα αγόρια γελούν κοιτώντας το βίντεο) και το αίσθημα ντροπής για την κοπέλα (τα κορίτσια συμπαραστέκονται και στηρίζουν την Αθηνά). Η Μαρία ολοκληρώνει την αφήγηση «*Έκτοτε η Αθηνά δεν εμπιστεύεται τα αγόρια, έμεινε παρθένα. Μια παρθένα που έχει πάει με όλους*».

Στις 23.40΄ τη Μαρία εξετάζει γιατρός που τη συμβουλεύει να σταματήσει το χορό, ενώ ο πατέρας της Γιώργος προτείνει να κατασκευάσουν ένα ξύλινο σπίτι για να

στεγαστούν ο Τάσος με τη Μαρία. Ο Τάσος δεν επιτρέπει πια στη Μαρία να βγάζει το κεφάλι της από το αυτοκίνητο και να απολαμβάνει τον αέρα και την ελευθερία. Εν τω μεταξύ οι γονείς της Μαρίας (κυρίως η μητέρα της) προσπαθούν να αναζωογονήσουν την ερωτική τους ζωή. Προβάλλονται λίγες ερωτικές σκηνές του ζευγαριού σε μισοσκόταδο.

Στις 23.54΄ η Μαρία παίζει μπάσκετ στο σχολείο, αλλά η καθηγήτρια της το απαγορεύει. Ο Τζο έρχεται προς υπεράσπιση της λέγοντας στη Μαρία πως αυτή θα αποφασίσει τι θα κάνει με το παιδί που έχει μέσα της. Η Μαρία τον ρωτά τι τον «φτιάχνει», εκείνος απαντά «*Εμένα με "φτιάχνουν" τα πάντα εκτός από αυτά που σε βάζουν φυλακή»*.

Στις 00.02΄ ο Τζο διαπληκτίζεται με τον πατέρα του ο οποίος του λέει να γυρίσει στη μητέρα του. Ο Τζο, αναφερόμενος στη μητέρα του, απαντά θυμωμένα «*Τέτοιος τραμπούκος ήσουν και τότε, γι' αυτό σε παράτησε και πήγε στην Αθήνα…, η μάνα μου με έστειλε εδώ γιατί δεν ήθελε ο γιος της να ενηλικιωθεί και να μην ξέρει τον πατέρα του. Αλλά που να ξέρει ότι είσαι πιο σκατά από ότι σε είχε αφήσει, ότι έχεις γίνει ένας πικρόχολος σκατόγερος που δεν μπορεί να δεχτεί ότι μια γκόμενα τον άφησε πριν 15 χρόνια επειδή ήθελε να τη βάλει να μείνει στο στάβλο στη μέση του πουθενά 25 χρονών κοπέλα… Ποιος είσαι; Δεν σε ξέρω καν… το γιο σου τον έχασες μια για πάντα γιατί είσαι ένα ομοφοβικό σκουπίδι».*

Ο Τάσος, προκειμένου να κερδίσει περισσότερα χρήματα, συναντά δύο άντρες που οργανώνουν παράνομους αγώνες πυγμαχίας και τους ζητά να τον προσλάβουν.

Στις 00.25΄ προβάλλεται σκηνή όπου η Ελένη (μητέρα της Μαρίας) αυτοϊκανοποιείται στις τουαλέτες του εργοστασίου στο οποίο εργάζεται. Το πλάνο είναι αρκετά μακρινό.

Στις 00.30΄ η Μαρία που ονειρεύεται γαλαξίες, ανακοινώνει στον Τζο ότι θέλει να κάνει έκτρωση. Το επεισόδιο τελειώνει στις 00.34΄.

δ) Το έκτο επεισόδιο της ελληνικής σειράς «Milky Way» μεταδόθηκε από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό Mega στις 7.12.2023 (ημέρα Πέμπτη), ώρα 23.28΄ φέροντας σήμανση 4ης κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών) και επιλογή ειδικού υποτιτλισμού προσβασιμότητας (CC).

Σε αυτό το επεισόδιο ο Τζο με την Μαρία αναζητούν τρόπους να κερδίσουν χρήματα: ο Τζο για να πραγματοποιήσει τις δικές του επιθυμίες, η Μαρία για να κάνει έκτρωση.

Οι δύο έφηβοι κάνουν συμφωνία με μια γυναίκα που πουλάει ναρκωτικά για διακίνηση τους.

Ο Τάσος εμφανίζεται τραυματισμένος ζητώντας συγγνώμη από τον προπονητή του ο οποίος τον μαλώνει γιατί έμπλεξε με τους παράνομους αγώνες πυγμαχίας. Ο προπονητής απαντά «*Τι συγγνώμη ρε μαλακιστήρι; Να πεις στο παιδί σου συγγνώμη που του έτυχε ένας πατέρας μαλάκας»*.

Στις 23.34΄ η Ελένη (μητέρα της Μαρίας) ανησυχεί γιατί νομίζει πως ο σύζυγος της Γιώργος την απατά με άλλη γυναίκα. Η ίδια φαίνεται να είχε μια σύντομη ομοφυλοφιλική σχέση με τη συνάδελφο της Μύριαμ. Η Ελένη νιώθει ενοχές γιατί θεωρεί ότι αμάρτησε.

Η Μαρία συζητά με τον Τζο: εκείνος αναφέρει ότι του αρέσουν τα κλαμπ γιατί κανένας δεν τον κοιτά περίεργα, εκείνη δηλώνει ότι θέλει να πάει στην Αθήνα, να μάθει χορό και να ψωνίζει στην οδό Ερμού. Μετά επισκέπτονται τον πατέρα του Τζο που μαγειρεύει για να φάνε όλοι μαζί. Ο Τζο, με τη βοήθεια της Μαρίας, αρχίζει να νιώθει τον πατέρα του πιο κοντά του.

Στις 23.57΄ άντρες με τους οποίους έχει εμπλακεί ο Τάσος σε παράνομους αγώνες τον χτυπούν βίαια και βάζουν φωτιά στο τροχόσπιτο του αφήνοντας τον άστεγο. Επίσης άτομα εμπλεκόμενα με παράνομες ουσίες επιτίθενται στη Μαρία και τον Τζο. Η Μαρία σκέφτεται ότι δεν θέλει ούτε ο Θεός αυτό που πάει να κάνει κι αρχίζει να μετανιώνει για την απόφαση της να κάνει έκτρωση.

Στις 00.12΄ επικρατεί ένταση μεταξύ των γονέων της Μαρίας: ο Γιώργος ομολογεί στην Ελένη ότι η γυναίκα με την οποία συναντιέται είναι η καθηγήτρια του καθώς ο ίδιος, εν αγνοία της συζύγου του, φοιτά σε εσπερινό σχολείο για να πάρει απολυτήριο και να επιστρέψει στην προηγούμενη δουλειά του θεωρώντας ότι η δουλειά του ήταν η οικογένεια του. Η Ελένη θυμώνει «*Ποια οικογένεια σου ρε Γιώργο; Είμαι δίπλα σου από την πρώτη στιγμή, σε αγαπάω, σε φροντίζω, σε βοηθάω. Έχω υπομονή! Να μην κουραστείς… να μη νιώσεις άσχημα που πονάς, που δεν μπορείς να δουλέψεις, που σου πέφτουν τα ποτήρια από τα χέρια… που δεν μπορούμε να γαμηθούμε…, κι όλα όσα έχω κάνει για σένα τα ξεχνάς κι έρχεσαι και μου πετάς τα βιβλία σου στη μούρη και μου λες ότι πας σχολείο… Να σου πω "μπράβο" που λες ψέματα στην οικογένεια σου…που εξαφανίζεσαι … Δεν σε νοιάζει άμα σε χρειαζόμαστε…άμα μου λείπεις… Μου λείπει να φιλιόμαστε, να μιλάμε, να γελάμε, να γαμιόμαστε… Εσύ θες να γυρίσεις στην οικογένεια*

σου, δεν είναι αυτή η γαμημένη οικογένεια σου! Εγώ είμαι η οικογένεια σου, εμείς είμαστε, γαμώ την Παναγία!».

Στις 00.24΄ όταν ο Τζο πλησιάζει τις φίλες της Μαρίας και λέει ότι μοιάζουν με κριτική επιτροπή, εκείνες αναρωτιούνται σε ποια κατηγορία να τον κατατάξουν «*Μαλάκας; Πολύ μαλάκας; Αρχιμαλάκας*;». Ο Τζο ενημερώνει τα κορίτσια για την επιθυμία της Μαρίας να κάνει έκτρωση. Τα κορίτσια αντιδρούν με διαφορετικό τρόπο η κάθε μία: η Σία μιλά για τη δυσκολία της μητέρας της να μείνει έγκυος και ότι ρίσκαρε τη ζωή της για να γεννηθεί η Σία. Η Κάτε υποστηρίζει πως δεν πρέπει κανείς να ζει μια δυστυχισμένη ζωή. Τότε ο Τζο ομολογεί στα κορίτσια για την προσπάθεια που έκαναν με τη Μαρία να κερδίσουν χρήματα διακινώντας χασίς («σπρώχνοντας μπάφο»). Τα κορίτσια εκπλήσσονται και αναζητούν τρόπο να βοηθήσουν τη Μαρία.

Στις 00.37΄ ο Τζο και οι φίλες της Μαρίας (εν αγνοία της τελευταίας) καταστρώνουν σχέδιο για να τη βοηθήσουν να βρει τα χρήματα που χρειάζεται για να κάνει έκτρωση. Παρακολουθώντας το φορτηγάκι ενός από τους εμπλεκόμενους σε διακίνηση παράνομων ουσιών, το παραβιάζουν και καταγράφουν με βίντεο το παράνομο περιεχόμενο που υπάρχει στο εσωτερικό του. Με το βίντεο αυτό εκβιάζουν την αρχηγό της συμμορίας ζητώντας και παίρνοντας τα 1500 ευρώ που χρειάζεται η Μαρία για να κάνει την έκτρωση. Ο Τζο ανακοινώνει στη Μαρία πως βρήκε το απαιτούμενο ποσό. Το επεισόδιο τελειώνει στις 00.58΄.

Περαιτέρω, από την παρακολούθηση και καταγραφή των πραγματικών περιστατικών προκύπτουν εν κατακλείδι τα ακόλουθα:

Στη διάρκεια των υπό έλεγχο επεισοδίων της ελληνικής σειράς «Milky Way» των ημερομηνιών 2, 9, 16.11.2023 και 7.12.2023 που μεταδόθηκαν από τον τηλεοπτικό σταθμό Mega με σήμανση 4ης κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών), προβλήθηκαν πολλές σκηνές στις οποίες χρησιμοποιήθηκε απρεπές λεξιλόγιο, σκηνές με σεξουαλικό περιεχόμενο και λίγες σκηνές με χρήση ναρκωτικών ουσιών.

Λαμβάνεται υπόψη ότι:

- Η συγκεκριμένη σειρά πραγματεύεται με ευαισθησία ζητήματα που απασχολούν τους νέους, όπως είναι η επιθυμία τους να δημιουργήσουν και να εξελιχθούν, να ξεφύγουν από τα ασφυκτικά όρια που τίθενται από τους κανόνες της καθεστηκυίας τάξης πραγμάτων, να αυτοπροσδιοριστούν και να κατανοήσουν τη θέση τους στον κόσμο. Επί τη βάσει αυτών, η ηρωίδα της σειράς (Μαρία) θέλει να «πετάξει» στους

ουρανούς [βλέπει τον εαυτό της να αιωρείται, ο πατέρας της ήταν εναερίτης, η μητέρα της ήθελε να γίνει αεροσυνοδός] ξεφεύγοντας από μια προδιαγεγραμμένη μοίρα που αποφασίζουν οι άλλοι γι' αυτήν. Η μη αναμενόμενη εγκυμοσύνη της ανατρέπει τα σχέδια της, προκαλεί αλυσιδωτές αντιδράσεις στα οικεία της πρόσωπα τα οποία έχουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα και της δημιουργεί δίλημμα ως προς την απόφαση που θα πάρει για τη γέννηση ή όχι ενός παιδιού. Ο ήρωας της σειράς (Τζο) αναζητά την ταυτότητα του ακόμα και με τρόπους μη αποδεκτούς από το κοινωνικό περιβάλλον.

- Το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται στη σειρά δεν θεωρείται ευπρεπές σύμφωνα με τους κανόνες της νομοθεσίας, αντικατοπτρίζει όμως το καθημερινό λεξιλόγιο των εφήβων επισημαίνοντας τον τρόπο εκφοράς λόγου των νέων στην πραγματική ζωή. Εκφράσεις όπως «*γαμημένη πόλη…, χέστε ρε κορίτσια… ρε μαλάκα…, όλοι θέλουν να σε πηδήξουν…, άντε γαμήσου…, θα τους γαμήσω τους καργιόληδες…, δεν είμαι η μόνη που γαμιέται στο σχολείο…, μην πηδηχτείς σήμερα… είναι ένας εγωίσταρος μαλάκας ο οποίος θα χύσει μέσα σου…, γαμάτο πλάνο…, με έγραψες στα αρχίδια σου…, μας γάμησες το όνειρο…, ο μαλάκας έχει μεγάλο καυλί…, ρε μαλακιστήρι…, μαλάκας, πολύ μαλάκας, αρχιμαλάκας…*» χρησιμοποιούνται συχνά από τους έφηβους ήρωες της σειράς όταν σκέφτονται ή όταν συζητούν μεταξύ τους. Δεν απευθύνονται όμως κατά βάση με απρεπή τρόπο σε γονείς, καθηγητές ή άλλα αξιοσέβαστα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας. Οι φράσεις «*μου λείπει να φιλιόμαστε, να γαμιόμαστε…, γαμώ την Παναγία…*» που εκφέρονται από ενήλικη ηρωίδα της σειράς εντάσσονται στο αυτό ως άνω περιεχόμενο. Επιπλέον ο τρόπος που οι ήρωες εκφέρουν το λόγο τους, παρά τις μη ευπρεπείς λέξεις που χρησιμοποιούν, δεν έχει κατ' ουσίαν αλλά μόνο κατ' επίφαση απαξιωτικό ή προσβλητικό περιεχόμενο καθώς οι σχέσεις τους δεν διαταράσσονται εξαιτίας του λεξιλογίου και παραμένουν είτε ερωτικές είτε φιλικές. Επομένως κρίνεται ότι η σήμανση 4ης κατηγορίας που έφερε η σειρά ήταν κατάλληλη για το ως άνω περιεχόμενο. Ο σταθμός δεν έθεσε την ειδική σήμανση περιεχομένου (π.χ. σκηνές με απρεπή εκφορά λόγου).

- Οι σκηνές σεξουαλικού χαρακτήρα που προβάλλονται στη σειρά αφορούν ερωτικές σκηνές ετερόφυλων ζευγαριών(Μαρία και Τάσος, Γιώργος και Ελένη), μία ομοφυλοφιλική σκηνή (Τζο με Μπασίλ), μία σκηνή στοματικού σεξ (Αθηνά με νεαρό) και μία σκηνή αυτοϊκανοποίησης (Ελένη). Οι ερωτικές σκηνές είναι κατά βάση μισοσκότεινες, δεν έχουν έντονη σεξουαλική χροιά και μπορεί να θεωρηθεί ότι

αποτελούν αναγκαίο συστατικό μέρος της δραματουργικής πλοκής της σειράς (που δεν σκοπεύουν στην έξαψη των τηλεθεατών) και καλύπτονται από τη σήμανση 4ης κατηγορίας που φέρει η σειρά. Ο σταθμός δεν έθεσε την ειδική σήμανση περιεχομένου (π.χ. σεξουαλικές σκηνές).

- Οι σκηνές χρήσης ναρκωτικών αφορούν κυρίως χρήση χασίς σε μορφή χαπιού και τσιγάρου καθώς και σε συναλλαγή με εμπόρους παράνομων ουσιών. Οι σκηνές είναι λίγες και σύντομες και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ενθαρρύνουν σε κατάχρηση ναρκωτικών ουσιών. Ο σταθμός δεν έθεσε την ειδική σήμανση περιεχομένου (π.χ. σκηνές χρήσης ουσιών).

- Παρά το γεγονός ότι η σήμανση 4ης κατηγορίας (κατάλληλο για άνω των 16 ετών) ήταν γενικώς κατάλληλη για τη σειρά, ο σταθμός δεν έθεσε την ειδική λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου η οποία τίθεται ανάλογα με την βλάβη που το πρόγραμμα μπορεί να προκαλέσει στους ανηλίκους (σκηνές βίας, σεξουαλικές σκηνές, σκηνές χρήσης ουσιών, σκηνές με απρεπή εκφορά λόγου). Η λεκτική αυτή σήμανση πρέπει να εμφανίζεται σε προγράμματα κατάλληλα για ανηλίκους άνω των 12 ετών και να προβάλλεται στην έναρξη και μετά από κάθε διακοπή του προγράμματος.

Κρίνεται ότι η ειδική λεκτική σήμανση προσδιορισμού του περιεχομένου των τηλεοπτικών προγραμμάτων διασφαλίζει την προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών καθώς καθιστά πληρέστερη την ενημέρωση των γονέων σε σχέση με τα μεταδιδόμενα προγράμματα παρέχοντας τους πληροφορίες απαραίτητες για την άσκηση του γονικού ελέγχου. Επομένως ο σταθμός όφειλε να θέσει την ειδική σήμανση περιεχομένου που αφορούσε σε σεξουαλικές σκηνές, σκηνές χρήσης ουσιών, σκηνές με απρεπή εκφορά λόγου.

ΙΙΙ. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω, η Ολομέλεια κρίνει ομοφώνως ότι η εγκαλουμένη εταιρεία δεν παραβίασε τις διατάξεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας σχετικά με την αντιστοιχία της σήμανσης στο περιεχόμενο του προγράμματος και επομένως πρέπει να απαλλαγεί της σχετικής κατηγορίας.

Η Ολομέλεια κρίνει ομοφώνως πως η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε τις διατάξεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας σχετικά με την τοποθέτηση της ειδικής λεκτικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου του προγράμματος (σεξουαλικές σκηνές, σκηνές χρήσης ουσιών, σκηνές με απρεπή εκφορά λόγου) που σκοπεύει στην πληρέστερη προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών. Επομένως πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη εκείνη της σύστασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Απαλλάσσει, ομοφώνως, την εγκαλουμένη εταιρεία από την κατηγορία της αναντιστοιχίας της σήμανσης στο περιεχόμενο του προγράμματος, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Δέχεται, ομοφώνως, ότι η εγκαλουμένη εταιρεία παραβίασε τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την τοποθέτηση της ειδικής λεκτικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου του προγράμματος, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει, ομοφώνως, στην εταιρεία με την επωνυμία «ΑΛΤΕΡ EGO MEDIA ΑΕ», ιδιοκτήτρια του ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «MEGA», τη διοικητική κύρωση της σύστασης, όπως στο μέλλον τηρεί τις υποχρεώσεις της σχετικά με την τοποθέτηση της ειδικής λεκτικής σήμανσης προσδιορισμού του περιεχομένου του προγράμματος (σεξουαλικές σκηνές, σκηνές χρήσης ουσιών, σκηνές με απρεπή εκφορά λόγου) που σκοπεύει στην πληρέστερη προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 3η Ιουνίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 2α Ιουνίου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ. Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ – ΔΡΙΛΙΑ ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ